

Anna Sulek

Historia Działu Opracowania Zbiorów

Opracowanie zbiorów bibliotecznych to sporządzanie inwentarzy, opis formalny, klasyfikacja książek pod względem ich treści, a także szeregowanie kart w katalogach bibliotecznych¹. Bez tych czynności nawet najcenniejsze dzieło nie zaistnieje, nie będzie można odnaleźć go, a tym samym czytelnik nie dotrze do poszukiwanego materiału. Chciałabym tu podkreślić, że posiadane umiejętności i predyspozycje pracowników, wiedza, dokładność są podstawą do sporządzania opisów bibliograficznych, które jednoznacznie zidentyfikują dokument biblioteczny oraz to, jak istotną rolę odgrywa praca działu opracowania w organizmie każdej biblioteki.

W 1907 r. zawiązało się Towarzystwo Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego, które po tragicznej śmierci lubelskiego bibliofila działało na rzecz zabezpieczenia zbiorów, uporządkowania i przygotowania ich dla czytelników. Z powodu kłopotów finansowych zrezygnowano z zatrudnienia do opracowania zbiorów specjalisty bibliotekarza. Pracę tę nieodpłatnie wykonał Aleksander Jaworowski, lubelski lekarz i społecznik, prezes Towarzystwa Biblioteki Publicznej (dalej: TBP) od 1913 r. aż do chwili śmierci w 1924 r. Postawił jednak warunek, że dokona tego, jeśli będzie mógł zaangażować do pomocy dwie opłacane bibliotekarki. Do pracy zgłosili się także członkowie TPB: Kazimierz Jaczewski i Wojciech Belczyk. Utworzono „delegację biblioteczną”, mającą prawo dobierania odpowiednich osób do prac nad katalogami².

Jaworowski w kwestiach opracowania zbiorów opowiadał się za prowadzeniem inwentarza, nazywanego w protokołach TBP „katalogiem inwentarzowym” i kartkowego katalogu alfabetycznego. Ułożenie katalogu „rozumowego”, czyli rzeczowego odkładał na później. Podjęto jednak decyzję, że oprócz inwentarza będą prowadzone oba katalogi: alfabetyczny i rzeczowy wg klasyfikacji dziesiętnej.

W końcu 1909 r. lub na początku 1910 r. oba katalogi: alfabetyczny i rzeczowy były dostępne dla czytelników. Jaworowski nie był jedyną osobą opracowującą zbiory, choć jego wkład w katalogowanie był znaczny³. Wraz z Jaczewskim kierował pracami zespołu, w którego skład, oprócz

¹ *Encyklopedia wiedzy o książce*, Wrocław 1971, s. 1682-1683.

² A. Padziński, *Udział Aleksandra Jaworowskiego w opracowaniu zbiorów Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. XXXIX, 1994, nr 125, s. 3-7.

³ K. Jaczewski, *Pierwsze ćwierćwiecze Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie*, Lublin 1933, s. 15.

bibliotekarki Kazimiery Dobkowej, weszło wielu ochotników, wywodzących się z kręgu osób zaangażowanych w ideę otwarcia biblioteki publicznej w Lublinie⁴.

Po połączeniu Miejskiej Biblioteki z Biblioteką im. Hieronima Łopacińskiego w 1948 r. zmieniły się funkcje placówki, wzrosła liczba wykonywanych zadań. Wtedy dział funkcjonował pod nazwą „Pracownia” Miejskiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego i obsługiwał Bibliotekę Główną oraz nieliczne wówczas filie na terenie miasta: Filię w Trybunale, nr 1 przy ul. Kunickiego, później nr 2 przy ul. Konopnickiej. W początkowym okresie pracowały w nim 2-3 osoby. Działem kolejno kierowały: od 1948 r. Irena Harhalowa i Wanda Szwarcówna⁵, od 1951 r. Lucyna Kasińska, a następnie Barbara Bober – bibliotekarki zasłużone dla Biblioteki, bądź znane z działalności w innych placówkach⁶. Natomiast etatowym pracownikiem była Gabriela Broda⁷.

Począwszy od 1953 r. w strukturze organizacyjnej Biblioteki pojawił się Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, którym od 1955 r. kierowała Helena Jach⁸. Wraz ze zmianą funkcji Biblioteki, od połowy lat pięćdziesiątych, na wojewódzką i miejską, a od lat sześćdziesiątych na naukową, zmienił się zakres funkcjonowania działu. Nie bez wpływu była również wielofunkcyjność Biblioteki oraz rozwój sieci miejskiej.

Praca działu koncentrowała się na gromadzeniu, uzupełnianiu i opracowaniu bieżących wpływów do księgozbioru naukowego centrali oraz księgozbiorów placówek filialnych. Zasadniczym celem w zakresie gromadzenia zbiorów było zapewnienie stałego dopływu nowości wydawniczych, zgodnie z profilem Biblioteki. Dla planowego doboru wydawnictw i kontroli realizacji zamówień prowadzono pomocnicze kartoteki dezyderatów i wpływów, uzupełniano katalog centralny zbiorów filialnych, przeglądano bibliografie i katalogi wydawnicze. Książki do zakupu z przeznaczeniem do magazynu, księgozbiorów podręcznych oraz placówek filialnych wybierała Komisja Doboru Zbiorów (dyrekcja, kierownicy działów, kierownicy filii). Komisja pracowała na podstawie czasopisma „Zapowiedzi Wydawnicze” przeglądane obiegiem oraz egzemplarza okazowego, który był co tydzień przywożony z księgarni i przeglądany na specjalnych spotkaniach. Członkowie Komisji Doboru Zbiorów dokonywali wycinkowej konfrontacji orientacyjnych zamówień w „Zapowiedziach Wydawniczych” z konkretnymi zamówieniami na podstawie egzemplarza okazowego w celu zabezpieczenia, w miarę możliwości, jak najpełniejszego za-

⁴ Padziński, dz. cyt., s. 5.

⁵ Archiwum Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie (dalej: Arch. WBP) 01/69/D, Dyrekcja WBP – Organizacja wewnętrzna Biblioteki Łopacińskiego w 1982 r., s. 8.

⁶ A. Kordybacha, *Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów WBP*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. XXVIII, 1983, nr 1-4, s. 49.

⁷ Arch. WBP, 02/99/A, Dział Gromadzenia i Opracowania Księgozbioru, Sprawozdanie 1952-1953, s. 1.

⁸ Z. Bieleń, *Dzieje połączonej Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego (1948-1955)*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. XLIX, 2006, s. 12.

spokożenia potrzeb czytelniczych. Oprócz gromadzenia literatury bieżącej uzupełniano nabytki o zakup antykwaryczny i międzybiblioteczną wymianę dubletów.

Inną formą powiększania księgozbioru biblioteki są dary przekazywane przez spadkobierców spuścizn, np. w 1969 r. Biblioteka otrzymała w darze księgozbiór rodzinny (670 vol.) od Krystyny Modrzewskiej, a w 1976 r. cenny księgozbiór (457 vol.) inż. Jana Dąbrowskiego⁹. Średni wpływ w latach pięćdziesiątych XX wieku wynosił ok. 10 tys. vol. rocznie, w latach sześćdziesiątych 25 tys. vol., w siedemdziesiątych ponad 30 tys. vol.¹⁰ Od 1976 r. oprócz tradycyjnie gromadzonych wydawnictw, zaczęto również gromadzić i opracowywać tzw. „książki mówione” z przeznaczeniem dla specjalnej filii nr 27. W tym samym roku do działu, organizacyjnie został włączony, regionalny egzemplarz obowiązkowy wraz z dokumentami życia społecznego. Osoba zajmująca się gromadzeniem, opracowaniem i udostępnianiem egzemplarza obowiązkowego, piastowała samodzielne stanowisko w ramach działu.

W latach 1954-1964 działem kierowała Helena Jach, z wykształcenia pedagog, zajmująca się opracowaniem zbiorów naukowych¹¹. Pracowały w nim długoletnie bibliotekarki: Wanda Piotrowska, Ludwika Młoszewska¹², Maria Fodemska, Aniela Bochnak¹³. W latach 1964-1975 pracą działu kierowała Wanda Piotrowska, z wykształcenia filolog klasyczny, pracująca w Bibliotece, z niewielką przerwą, od 1941 r. Zasłużyła się szczególnie w kompletowaniu księgozbioru, gdyż przez wiele lat była odpowiedzialna za gromadzenie zbiorów¹⁴. Od 1 X 1975 r. funkcję kierownika działu pełniła Anna Kordybacha, z wykształcenia historyk, pracująca w dziale od 1964 r.

W strukturze działu ukształtowały się wyodrębnione zespoły: gromadzenia i ewidencji, opracowania zbiorów naukowych i zbiorów filialnych oraz samodzielne stanowisko regionalnego egzemplarza obowiązkowego. Doborem zbiorów zajmowała się nadal Komisja Doboru, zaś wszystkie czynności merytoryczne i techniczne związane z gromadzeniem wykonywały: kierownik działu i osoby odpowiedzialne za ewidencję zbiorów (najczęściej 2). Na bieżąco prowadzono następujące księgi ewidencyjne:

- a) rejestr przybytków,
- b) inwentarz zbiorów naukowych,
- c) rejestr ubytków i ich dokumentację,

⁹ Arch. WBP 02/99/2; Teka sprawozdań 1969-1980. Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów, Sprawozdanie za 1969, 1976.

¹⁰ Por. Tamże, Sprawozdania za lata 1952-1953, 1955-1965, 1966, 1967, 1969-1980.

¹¹ I. Kulik, *Historia Biblioteki to także ludzie*, „Bibliotekarz Lubelski”, R. XXVII, 1982, nr 1-4, s. 44.

¹² Arch. WBP SP/1021, Aktualny wykaz pracowników.

¹³ Kulik, dz. cyt., s. 41, 44.

¹⁴ Kordybacha, dz. cyt., s. 50.

- d) księgi sumaryczne wg działów tematycznych, odzwierciedlającą strukturę wpływów i ubytków,
e) dokumentację książek opracowanych¹⁵.

Zadania z zakresu gromadzenia i ewidencji były realizowane na przestrzeni lat m.in. przez Wandę Piotrowską, Stanisławę Altman, Anielę Bochnak, Annę Kordybachę, Teresę Dąbrowską, Wandę Sajkiewicz, Helenę Dobrowolską, Kazimierę Chodoń, Bożenę Lech-Jabłońską i Irenę Skotnicką¹⁶. Opracowaniem zbiorów naukowych najczęściej zajmowało się 4-6 osób. Do obowiązków zespołu opracowania naukowego należało: klasyfikacja i katalogowanie wpływów bieżących i dawnych zbiorów, sporządzanie wykazów książek opracowanych, włączanie kart do katalogów głównych biblioteki – alfabetycznego i rzeczowego oraz katalogu nowości, a także melioracja tych katalogów. Kontynuowano również długofalowe prace nad przeinwentaryzowaniem dawnych zbiorów H. Łopacińskiego oraz inwentaryzowano nieopracowany dotychczas księgozbiór Gimnazjum Lubelskiego.

Od 1972 r. podjęto prace związane z opracowaniem tzw. „księgozbioru Hieronima Łopacińskiego”, gdyż dotychczasowe niepełne i przestarzałe katalogi nie odpowiadały potrzebom współczesnych czytelników. Do 1980 r. opracowano 8000 vol., po czym przerwano prace nad tym księgozbiorem, a rozpoczęto opracowanie, dotychczas nieopracowanego, cenego „księgozbioru Gimnazjum Lubelskiego”¹⁷.

Opracowanie dawnych kolekcji wymagało długotrwałych poszukiwań bibliograficznych i językoznawczych. Równolegle kontynuowano prowadzenie następujących kartotek:

- kartoteki wydawnictw XIX w. nieznanymi Estreicherowi, a pozostających w naszych zbiorach,
- kartoteki egzemplarzy, które nie zostały odnotowane w nowym wydaniu Estreichera,
- kartoteki lubelskich druków XIX w.,
- kartoteki książek z dedykacjami dla H. Łopacińskiego,
- kartoteki proveniencji druków, które były własnością Łopacińskiego¹⁸.

Opracowaniem zbiorów Biblioteki Głównej zajmowały się: Helena Jach, Maria Moroz, Anna Kordybacha, Danuta Pietras, Halina Wolska, Ewa Gawarecka, Zbigniew Chmyłko, Ryszard Bania, Jadwiga Danuta Golec, Marek Marczewski i Jolanta Dobryńczuk. Nad opracowaniem księgozbiorów placówek filialnych (wpływ bieżący i księgozbiór rezerwowi) pracowało zwykle 4-5 osób. Do zadań należały: opracowanie formalne i rzeczowe zbiorów, zaopatrzenie książek w karty katalogowe, sporządzanie kart do katalogu centralnego, przygotowywanie transportów książek, sporządzanie wykazów książek opracowanych. Przez wiele lat w zespole

¹⁵ Arch. WBP 02/99/2, Sprawozdanie za rok 1976.

¹⁶ Tamże, Roczne sprawozdania 1969-1980; Teka Sprawozdań 1981-1985, 1986-1995.

¹⁷ Kordybacha, dz. cyt., s. 51.

¹⁸ Arch. WBP 02/99/2, Sprawozdanie za rok 1979.

opracowania filialnego były następujące osoby: Maria Fodemska, Maria Hys, Regina Wilk, Elżbieta Maj, Grażyna Stępień, Barbara Szpilarewicz i Wanda Sajkiewicz.

Od 1 VIII 1985 r. wyodrębniono trzy samodzielne jednostki podległe kierownikowi Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów: oddział opracowania zbiorów, oddział katalogów, samodzielne stanowisko regionalnego egzemplarza obowiązkowego. Pracą oddziału opracowania kierowała Danuta Pietras, historyk sztuki, związana z działem od 1967 r.¹⁹ Oprócz bieżących wpływów zespół opracowywał księgozbiór Wiktora Ziolkowskiego, lubelskiego bibliofila prof. Voita. Kontynuowano również pracę nad przeinwentaryzowaniem i opracowaniem księgozbioru Gimnazjum Lubelskiego, którą zakończono w 1990 r.²⁰

Oddział katalogów został utworzony w związku z nanoszeniem oznaczeń formatów do sygnatur zbiorów magazynowych na wszystkich kartach katalogowych oraz przygotowaniem do reorganizacji katalogów. Zespołem kierował Ryszard Bania, a pracownikami byli: Krystyna Mucha, Marzena Kowalczyk, potem Jadwiga Danuta Golec (kierownik) i Barbara Szpilarewicz.

Od 1977 r. samodzielne stanowisko regionalnego egzemplarza obowiązkowego zajmowała Mirosława Gwóźdź, zatrudniona w bibliotece od 1967 r.²¹ Od kwietnia 1987 r. dołączono do działu Sekcję Czasopism, kierowaną przez Zofię Lis, a pracownikiem była Danuta Grudzińska²². Obsada działu to 14-17 pracowników. W takim kształcie Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów funkcjonował do 15 VII 1991 r. Od tego roku, w związku ze zmianami organizacyjnymi w Bibliotece, dział nosił nazwę Dział Opracowania Zbiorów. Wraz z reorganizacją zmieniły się zadania i stan zatrudnienia²³. Oprócz opracowania bieżących wpływów do Biblioteki Głównej, kontynuowano prace nad spuścizną Marii Bechczyc-Rudnickiej, przejętą przez Bibliotekę w 1984 r. Opracowanie tego księgozbioru zakończono w 1994 r.

Ważnym przedsięwzięciem było opracowanie księgozbioru Seminarium Chełmskiego. To XIX-wieczna kolekcja, w 50 % obcojęzyczna, głównie w języku łacińskim, greckim, niemieckim, rosyjskim i francuskim. Opracowanie jej było niezwykle pracochłonne, wymagało wnikliwych poszukiwań bibliograficznych, a ponadto doskonałego przygotowania językowego. W ramach prac zleconych, ponad 100 tytułów druków staro-cerkiewno-słowiańskich opracowała Jolanta Dobryńczuk²⁴.

¹⁹ Tamże, 01/69 spis 237/3, Dyrekcja WBP. Organizacja wewnętrzna WBP – zarys historyczny działów i ich pracowników, s. 9 (dalej Organizacja wewnętrzna WBP).

²⁰ Tamże, 02/99; Teka Sprawozdań 1981-1985, 1986-1995. Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Sprawozdanie za rok 1990.

²¹ Organizacja wewnętrzna WBP, s. 9.

²² Por. przyp. 22, Sprawozdanie za rok 1985, 1987.

²³ W 1991, 1993, 1994 – 10 osób; w 1992 – 11.

²⁴ Arch. WBP, Sprawozdanie za rok 1993, 1994.

Wraz z opracowaniem filialnym: klasyfikacja, sporządzanie opisów katalogowych, powielanie kart katalogowych, zespół opracowywał egzemplarz okazowy dostarczany przez Dział Dystrybucji WBP, książek przeznaczonych do sprzedaży dla innych bibliotek. Przygotowywano dwie karty z pełnym opisem katalogowym oraz symbolem klasyfikacji UKD: jedną kartę wraz z książką zwracano Oddziałowi Dystrybucji, drugą pozostawiano w dziale do wykorzystania przy opracowaniu książek zakupionych dla WBP.

Połowa lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia to czas licznych dyskusji nt. reorganizacji pracy biblioteki i działu, usprawnienia procesu opracowania zbiorów oraz organizacyjne i merytoryczne przygotowanie do komputeryzacji. W wyniku połączenia dotychczasowego Działu Opracowania Zbiorów z Oddziałem Gromadzenia, wyodrębnionym z Działu Gromadzenia i Dystrybucji, utworzono w 1996 r. Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Dział obsługiwał 30 filii i 12 oddziałów dziecięcych, Wypożyczalnię, Magazyn Zbiorów Naukowych i księgozbiory podręczne działów. Natomiast Oddział Opracowania katalogował również zakupy dla niektórych bibliotek samorządowych woj. lubelskiego i Biblioteki Domu Kultury Kolejarza.

W 1996 r. funkcję kierowania działem powierzono Jolancie Dobryńczuk. Odpowiedzialną za pracę Oddziału Opracowania została Anna Kordybacha, zachowując jednocześnie funkcję zastępcy kierownika działu²⁵. Lata dziewięćdziesiąte to dla działu czas nieustannych zmian, wzmożonej pracy i intensywnych szkoleń. Dołączone nowe, trudne zadania, które spowodowały zmianę organizacji pracy. W kwietniu 1996 r. zawieszono pracę Oddziału Katalogów. Kierownik Oddziału Jadwiga Danuta Golec przeszła do pracy w Dziale Informacji, natomiast Barbara Szpilarewicz do Oddziału Opracowania. Odtąd prowadzeniem katalogów Biblioteki Głównej zajmował się zespół Oddziału Opracowania.

Od 1996 r. zmieniono politykę i organizację gromadzenia zbiorów Biblioteki Głównej. Powołano 7-osobowy Zespół Specjalistów Dziedziny ds. Gromadzenia Księgozbioru. Oddział Gromadzenia, przy współpracy w/w zespołem, wdraża i modyfikuje przyjęte zasady gromadzenia. Zwraca się szczególną uwagę na profilowanie zbiorów, gromadzenie księgozbioru o charakterze regionalnym oraz utrzymanie zakupu książek w określonych limitach finansowych. Od 80% do 40% (w zależności od lat) księgozbioru Biblioteki Głównej nabywa się za pośrednictwem Działu Zakupu i Dystrybucji, pozostałe z innych źródeł²⁶. Realizowano to poprzez zakupy bezpośrednio u wydawców, na targach książki, u innych dystrybutorów, od osób prywatnych, korespondencyjnie na aukcjach antykwarycznych oraz drogą internetową u wydawców.

²⁵ J. Dobryńczuk, *Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów*, „Dostrzegasz Biblioteczny” R. IV, 1999, nr 1, s. 14.

²⁶ Zakup przez Dział Zakupu i Dystrybucji do Biblioteki Głównej w 1996 r. wynosił 80 %; 1997, 1998, 1999, 2001 – ok. 70 %; 2000 – ok. 60 %; 2002, 2003 – ok. 40 %.

Inną formą pozyskiwania nowości wydawniczych do Książnicy była promocja wydawnictw. W 2003 r. zorganizowano wystawę przedstawiającą historię Wydawnictwa Ossolineum wraz z prezentacją najważniejszych i najcenniejszych publikacji tej oficyny, będących w posiadaniu naszej Biblioteki. W zamian, przez kilka lat, Ossolineum przekazywało bezpłatnie najnowsze swoje publikacje.

W 2000 r. określono zasady kategoryzacji księgozbioru Biblioteki Głównej. Książki z wpływu bieżącego podzielono na trzy kategorie: A – księgozbiór archiwalny; B – księgozbiór do przechowywania przez minimum 10 lat; C – księgozbiór z przeznaczeniem do selekcji. Typowaniem książek do zakupu dla filii i Wypożyczalni Naukowej zajmują się kierownicy tych placówek. Zakup księgozbioru filialnego w ok. 95 % był realizowany przez Dział Zakupu i Dystrybucji, który przekazywał zakupione książki bezpośrednio do filii.

Gromadzenie druków zwartych do Biblioteki Głównej, Wypożyczalni Naukowej i filii oraz prowadzenie ewidencji wpływów należało do Elżbiety Kurpińskiej. Od września 2001 r. do końca 2003 r. gromadzeniem zbiorów Biblioteki Głównej zajmował się Paweł Wdowiak przy znacznej pomocy Jolanty Dobryńczuk. Gromadzenie regionalnego egzemplarza obowiązkowego i innych wydawnictw tematycznie związanych z Lubelszczyzną oraz prowadzenie ewidencji ubytków Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej, a także uaktualnienie centralnego katalogu filii należało do Heleny Grudzińskiej. Od czerwca do końca 2001 r. obowiązki te przejęła Magdalena Łaska. Ewidencję jednostkową wpływów Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej i opis egzemplarza (komputerowy inwentarz od kwietnia 1999 r.) prowadziła Bożena Basińska i częściowo Katarzyna Wójtowicz (część opisu egzemplarza retrokonwersji), Joanna Kozłowska-Chachaj i Aleksandra Stałęga. Od II kwartału 2005 r. odpowiedzialnym za prowadzenie inwentarza komputerowego i opis egzemplarza jest Artur Sitko²⁷.

W 1998 r. podjęto decyzję o zamknięciu katalogów Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej. Opiekę merytoryczną nad katalogami kartkowymi Biblioteki sprawowała Małgorzata Pieczykolan, następnie Bożena Basińska, a obecnie Artur Sitko. Główne zadanie to wykreślanie z kart katalogowych starych numerów inwentarzowych i nanoszenie nowych przeinwentaryzowanych z księgozbioru Łopacińskiego, wycofywanie kart do wszystkich ubytkowanych pozycji Biblioteki Głównej. Czynności te są wykonywane przez cały zespół działu oraz stażystów.

Druga połowa lat dziewięćdziesiątych to czas intensywnych szkoleń dla wszystkich pracowników działu z zakresu opracowania komputerowego. To nie tylko nabywanie nowych umiejętności, ale przede wszystkim przekraczanie barier psychologicznych w zamianie „narzędzi” pracy. W 1996 r. rozpoczęto komputeryzację procesu opracowania zbiorów Bi-

²⁷ Sprawozdanie z pracy Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów za rok 2003.

blioteki Głównej w programie MAK. W tym systemie pracowano do marca 1998 r. Po roku 1998 w MAK-u katalogowano jedynie księgozbiór filialny.

W 1997 r. przeprowadzono reorganizację „drogi książki” do filii. W wyniku tych zmian podstawą opracowania księgozbioru filialnego stał się egzemplarz okazowy, zamawiany przez filie. Opis bibliograficzny wprowadzany był do roboczej bazy komputerowej w celu wydruku kart katalogowych. Komplet kart były drukowane w chwili otrzymania kopii rachunków książek zakupionych dla poszczególnych filii i przekazywane podczas czwartkowych przeglądów²⁸. Opracowaniem filialnym książek i zbiorów dźwiękowym (opracowanie formalne i rzeczowe-UKD, od 1999 r. wg nowej wersji Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiętnej) zajmowały się w latach 1996-2001 m.in. Regina Wilk, Irena Kowalczyk, Anna Sulek, Bożena Basińska, Katarzyna Wójtowicz, Joanna Kozińska-Chachaj, Iwona Woźniak, Magdalena Łaska. Korektę wprowadzonych rekordów przeprowadzała Anna Kordybacha i Jolanta Dobryńczuk²⁹.

W marcu 1998 r. rozpoczęto katalogowanie księgozbioru Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej w systemie VTLS. Wejście Biblioteki do Konsorcjum, składającego się z najważniejszych bibliotek uczelnianych pracujących w tym systemie, było dla naszej placówki nobilitacją (byliśmy jedyną biblioteką publiczną w tym gronie) i wielkim wyzwaniem dla zespołu, który musiał sprostać wszelkim wymogom. Przejście na ten system poprzedzone było wieloma szkoleniami i ćwiczeniami przygotowującymi zespół merytorycznie do podjęcia tego zadania. Dotyczyły one nie tylko samego opracowania w VTLS, ale również w tworzeniu kartotek haseł wzorcowych. Swoją wiedzą i umiejętnościami dzielili się specjaliści z Centrum Formatów i Kartotek Haseł Wzorcowych w Warszawie na czele z Anną Paluszkiewicz. Po zdaniu egzaminów w Centrum Formatów w Warszawie przez Jolantę Dobryńczuk, Irenę Kowalczyk i Barbarę Szpilarewicz, od maja 1998 r. Biblioteka uzyskała status czynnego użytkownika Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych, tzn. otrzymaliśmy uprawnienia do samodzielnego tworzenia kartotek haseł wzorcowych formalnych.

W tym samym roku rozpoczęły się wykłady, szkolenia i ćwiczenia z tematowania w języku haseł przedmiotowych KABA dla całego zespołu opracowania. Mieliliśmy możliwości spotykania się z twórcami tego języka, którzy przybliżali nam zasady konstruowania charakterystyk przedmiotowych. Szkolenia i ćwiczenia z zakresu tworzenia haseł przedmiotowych w języku KABA były prowadzone przez Grażynę Wilczyńską z Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, która przez kilka lat sprawowała opiekę merytoryczną nad opracowaniem przedmiotowym (do 2005 r.). W celu doskonalenia umiejętności w tym zakresie, zespół uczestniczył w licznych konferencjach, warsztatach i praktykach, nabywając w ciągu kilku lat upraw-

²⁹ Sprawozdanie z pracy Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów za rok 1996, 1998, 1999, 2000, 2001.

³⁰ Tygodniowe staże z opracowania przedmiotowego w Sekcji Opracowania Rzeczowego Biblioteki KUL odbywały: Jolanta Dobryńczuk, Irena Kowalczyk i Anna Sulek.

nienia do wprowadzania kartotek hasel wzorcowych przedmiotowych w jhp KABA.

Od 2003 r. Biblioteka, jako jedyna z publicznych, stała się czynnym uczestnikiem w tworzeniu leksyki jhp KABA. Natomiast Katarzyna Wójtowicz, po odbyciu stażu w Ośrodku KABA, była osobą odpowiedzialną za tworzenie hasel wzorcowych jhp KABA w naszej Bibliotece³⁰. Od 1999 r., wszystkie książki wydane od tego roku, otrzymywały hasła przedmiotowe w języku KABA.

Opracowaniem alfabetycznym i rzeczowym (klasyfikacja UKD³¹ i opracowanie przedmiotowe w języku KABA) księgozbioru Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej w systemie VTLS w latach 1998-2001 zajmowały się: Anna Kordybacha, Irena Kowalczyk, Marek Marczewski, Małgorzata Pieczykolan, następnie Anna Sulek, Katarzyna Wójtowicz i Joanna Kozińska-Chachaj. Korektę sporządzonych rekordów przeprowadzały Jolanta Dobryńczuk i Irena Kowalczyk. Warto podkreślić, że całość opracowania (katalogowanie alfabetyczne i przedmiotowe oraz klasyfikacja UKD) dokonuje się na jednym stanowisku pracy. Taka organizacja pracy stawia większe wymagania merytoryczne wobec pracowników, ale skraca czas „drogi książki do czytelnika”. Wymaga to doskonalenia swojego warsztatu pracy, gotowości na ciągłe zmiany i samokształcenia. Należy dodać, że ten model opracowania całościowego książki przez jedną osobę coraz częściej jest wprowadzany przez główne biblioteki polskie.

Koniec lat dziewięćdziesiątych to czas kolejnych ważnych przedsięwzięć, jeśli chodzi o opracowanie zbiorów. W 1998 r. rozpoczęto prace nad retrospektywnym opracowaniem zbiorów Wypożyczalni Naukowej. Zespół oddziału opracowania wraz z pracownikami innych działów (łącznie 15 osób), wprowadził do bazy VTLS 2172 rekordy bibliograficzne³². Prace kontynuowano przez kolejne lata. Całość księgozbioru Wypożyczalni Naukowej znalazła się w bazie komputerowej w 2001 r. Po tym czasie, wprowadzano już tylko pojedyncze rekordy bibliograficzne, książek zwracanych przez czytelników.

W dalszym ciągu kontynuowano prace nad opracowaniem dawnych księgozbiorów. W 2000 r. zakończono katalogowanie Księgozbioru Chełmskiego, rozpoczęto zaś opracowanie Księgozbioru Łopacińskiego. Zbiór ten jest opracowywany formalnie i rzeczowo (wg UKD) przez Marka Marczewskiego i od 2002 r. przez Joannę Kozińską-Chachaj (początkowo na 1/2 etatu, od 2007 r. na pełnym etacie). Korektą zajmuje się Jolanta Dobryńczuk. Kolekcja ta to przede wszystkim druki z XIX w., w ok.

³⁰ Tygodniowe staże z opracowania przedmiotowego w Sekcji Opracowania Rzeczowego Biblioteki KUL odbywały: Jolanta Dobryńczuk, Irena Kowalczyk i Anna Sulek.

³¹ W 2002 r. zrezygnowano ze stosowania klasyfikacji UKD w opracowaniu rzeczowym księgozbioru (z wyjątkiem księgozbioru Łopacińskiego); są nadawane jedynie hasła przedmiotowe w języku KABA.

³² Sprawozdanie z retrokonwersji księgozbioru Wypożyczalni Naukowej w posiadaniu działu.

50 % wydawnictwa obcojęzyczne (głównie francuskie, niemieckie, rosyjskie), wydawane przez czołowe oficyny europejskie. Aby sprostać wszelkim wymogom formalnym: sporządzić kartoteki osobowe, serii czy instytucji, należy niejednokrotnie posłużyć się różnymi bibliografiami, prześledzić dostępne źródła i dopiero wtedy rozpocząć opis danej pozycji. Wymaga to od katalogującego dużej cierpliwości w penetracji źródeł i dobrego warsztatu zawodowego. Prace nad tą kolekcją nadal trwają. Na koniec 2007 r. w bazie komputerowej Biblioteki znalazło się 16975 rekordów bibliograficznych z tego księgozbioru.

Ważnym w historii Biblioteki i działu był rok 2002. Po podziale Biblioteki na Wojewódzką Bibliotekę Publiczną i Miejską Bibliotekę Publiczną, zmienił się zakres zadań dla działu. Odpowiedzialność za gromadzenie i opracowanie księgozbioru bibliotek filialnych przejęła Miejska Biblioteka Publiczna, a Dział Opracowania Zbiorów nadal zajmował się gromadzeniem i katalogowaniem druków zwartych, a od 2003 r. również dokumentów elektronicznych i audiowizualnych oraz od 2004 r. – druków muzycznych, na potrzeby Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej. Wśród nowych form zapisu dokumentów, które rozpoczęliśmy opracowywać, najwięcej trudności sprawia opracowanie druków muzycznych. Pracownicy Działu nie posiadają przygotowania z zakresu muzykologii. Obecnie jest opracowywana niewielka liczba tych dokumentów³³. Niemniej jednak wydaje się, że do katalogowania całościowego tego typu dokumentów powinna być zatrudniona osoba ze specjalistycznym przygotowaniem.

Ważnym wydarzeniem w historii Biblioteki i działu było przystąpienie do współtworzenia Narodowego Uniwersalnego Katalogu Centralnego NUKAT. Miało to miejsce w czerwcu 2002 r. NUKAT to katalog centralny polskich bibliotek naukowych i akademickich tworzony metodą współkatalogowania. Oznacza to, że każdy opis dokumentu jest sporządzany tylko raz w bazie NUKAT i kopiowany do katalogów lokalnych. Zawartość katalogu NUKAT stanowią rekordy bibliograficzne i rekordy wzorcowych haseł formalnych i przedmiotowych. Przystąpienie do współkatalogowania poprzedziły kilkumiesięczne przygotowania zespołu. Szkolenia i ćwiczenia zapoznawały nas z nowymi procedurami i zasadami pracy nad sporządzeniem rekordów bibliograficznych i kartotek wzorcowych oraz zmianą organizacji pracy. Zespół szybko dołączył do grona najefektywniej pracujących bibliotek. Umiejętności i wiedza osób katalogujących sprawiły, że od lat utrzymujemy się w czołówce bibliotek współtworzących NUKAT. Od kilku lat jesteśmy 11 biblioteką wśród 81 współtworzących ten katalog. O dorobku WBP świadczą dane statystyczne (stan na 31 I 2008 r.). Rekordy khw: hasła osobowe/korporatywne – 9722; hasła przedmiotowe – 497; hasła przedmiotowe rozwinięte – 3062; tytuły ujednolicone – 1304; tytuły serii – 791; nazwa/tytuł - 177; razem – 15 553. Rekordy bibliograficzne: druki zwarte – wprowadzono 27 146; skopiowano 59 739 rekordów.

³³ W 2004 r. druków muzycznych opracowano 4; 2005 – 11; 2006 – 5; 2007 – 20.

Sukces ten jest tym bardziej wymierny, ponieważ rezultaty naszej pracy są ogólnie dostępne. Przedstawiciel naszej Biblioteki, w osobie Marii Rydz, należy do Zespołu Koordynacyjnego działającego przy NUKAT. Jest to grono 16 najbardziej aktywnych bibliotek współtworzących NUKAT, wybierane na okres 3 lat, będące ciałem opiniotwórczym.

W 2004 r. nastąpiła kolejna reorganizacja struktury organizacyjnej Biblioteki, w tym także opisywanego działu. Od marca 2004 r. dział funkcjonuje jako Dział Opracowania Zbiorów.

W latach 2004-2007 pracownicy działu uczestniczyli w retrospektywnym opracowaniu księgozbioru Czytelni Głównej, Działu Przechowywania Zbiorów oraz podręcznego księgozbioru Działu Zbiorów Specjalnych, Działu Bibliografii Lubelszczyzny i Wiedzy o Regionie. Sukcesywne wprowadzanie rekordów bibliograficznych do katalogu NUKAT, pozycji wydawniczych znajdujących się obecnie jedynie w katalogach kartkowych, należy do ważnych zadań działu. Nie zawsze są na ten cel środki finansowe, które zdecydowanie przyspieszyłby prace. W znacznej grupie polskich bibliotek działania na tym polu są dużo bardziej zaawansowane. Niektóre placówki to zadanie już wykonały, a czytelnicy mają dostęp do pełnego zasobu baz komputerowych swoich bibliotek. Należy mieć nadzieję, iż w najbliższych latach naszej Książnicy uda się dołączyć do tej grupy bibliotek.

W 2007 r. pracownicy działu, katalogując tylko w godzinach pracy, opracowali retrospektywnie wpływy z lat 1992-1987 – 6106 vol.³⁴ Do końca 2007 r., w ramach prac nad retrokonwersją katalogów kartkowych, opracowano 39 962 vol. książek. Zadania, jakie obecnie stoją przed nami, poza retrospektywnym katalogowaniem zbiorów, to:

1. Opracowanie formalne i rzeczowe zbiorów z bieżących wpływów w systemie VIRTUA:
 - a) druki zwarte,
 - b) druki muzyczne,
 - c) dokumenty elektroniczne.
2. Wprowadzanie rekordów bibliograficznych oraz wzorcowych formalnych i przedmiotowych do katalogu centralnego NUKAT.
3. Komputerowa ewidencja szczegółowa druków zwartych.
4. Ewidencja szczegółowa dokumentów elektronicznych i kaset VHS w inwentarzu kartkowym.
5. Ubytkowanie wycofanych pozycji z inwentarza komputerowego.
6. Wykreślanie ubytków z inwentarza kartkowych.
7. Wykreślanie ubytkowanych książek z katalogu kartkowego.
8. Sprawowanie opieki merytorycznej nad katalogami kartkowymi.
9. Katalogowanie książek w programie MAK dla Działu Zakupu i Dystrybucji.
10. Przygotowanie publikacji o tematyce bibliotekarskiej.
11. Doksztalcanie i doskonalenie zawodowe.

³⁴ Sprawozdanie z pracy Działu Opracowania Zbiorów WBP za rok 2007 w posiadaniu działu.

12. Prowadzenie praktyk studenckich oraz opieka nad stażystami.

Zadania te są realizowane przez 7-osobowy zespół³⁵. Aktualnie opracowaniem wpływów bieżących zajmują się: Jolanta Dobryńczuk, Irena Kowalczyk, Anna Sułek i Iwona Woźniak. Korektę przeprowadzają Irena Kowalczyk i Jolanta Dobryńczuk. Również ci sami pracownicy uczestniczą w retrokonwersji katalogów kartkowych księgozbioru Działu Przechowywania Zbiorów. Opracowaniem komputerowym tzw. Księgozbioru Łopacińskiego zajmują się Marek Marczewski i Joanna Kozińska-Chachaj, korekty dokonuje Jolanta Dobryńczuk. Natomiast katalogowanie w programie MAK egzemplarza okazowego, przekazywanego przez Dział Zakupu i Dystrybucji, wykonuje Iwona Woźniak. Korektę przeprowadza Jolanta Dobryńczuk³⁶. Komputerowa ewidencja szczegółowa druków zwartych, ubytowanie oraz sprawowanie opieki merytorycznej nad katalogami kartkowymi należy do Artura Sitko.

Pracownicy Działu Opracowania Zbiorów, oprócz podstawowej działalności, przez wiele lat podejmowali i nadal podejmują, wiele dodatkowych inicjatyw. Analizując sprawozdania z pracy działu, można wyodrębnić kilka charakterystycznych zadań.

1. Organizowanie wykładów i ćwiczeń z zakresu opracowania formalnego i rzeczowego zbiorów. Odbiorcami tych zajęć byli nowi pracownicy Biblioteki lub przedstawiciele bibliotek filialnych, terenowych. Szkolenia bibliotekarzy odbywały się zarówno na terenie naszej Biblioteki, jak i poza nią³⁷.
2. Czynny udział pracowników działu w wielu konferencjach i sympozjach ogólnopolskich. Przygotowane referaty i wystąpienia dotyczyły aktualnych problemów związanych z opracowaniem zbiorów³⁸ oraz innych zagadnień bibliotecznych³⁹.
3. Aktywny udział w przedsięwzięciach wydawniczych Biblioteki. Warto wymienić następujące pozycje książkowe: *Katalog czasopism lubelskich*, oprac. przez Halinę Wolską, wyd. 1974 i prace redakcyjne H. Wolskiej przy informatorze *Biblioteki naukowe m. Lublina*, wyd. 1976 oraz Anny Kordybachy przy informatorze *Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego*, wyd.

³⁵ Stan na 31 I 2008 r.

³⁶ W 2007 r. opracowano dla Działu Zakupu i Dystrybucji 2524 vol. Do tego zadania często są włączani stażyści i pracownicy zajmujący się katalogowaniem wpływów bieżących.

³⁷ Takie zajęcia były prowadzone przez Annę Kordybachę, Danutę Pietras, Jolantę Dobryńczuk, Katarzynę Wójtowicz.

³⁸ M. Pieczykolan na konferencji w Bibliotece Narodowej nt. Zmiany tablic UKD (1999); Jolanta Dobryńczuk wygłosiła komunikat w BN nt. Opracowania przedmiotowego regionalistów w języku KABA (2001) oraz na temat zmian w UKD na spotkaniu bibliotek wojskowych w Lublinie (2007); Katarzyna Wójtowicz na konferencji w Kazimierzu Dolnym (2006) poświęconej językowi KABA.

³⁹ Referat Joanny Kozińskiej-Chachaj *Księgozbiory ziemiańskie na Lubelszczyźnie XIX i XX w.* wygłoszony na konferencji w Hrubieszowie (2002) oraz wystąpienie z referatem *Zbiory starych książek w bibliotekach parafialnych i klasztornych* na sympozjum organizowanym przez KUL (2001).

1976 czy publikację Artura Sitko *Darczyńcy Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie 1907-1939*, wydanej w 2005 r. Ponadto ukazało się wiele artykułów pracowników działu w „Bibliotekarzu Lubelskim”⁴⁰, „Dostrzegaczu Bibliotecznym”⁴¹ i „Bibliotekarzu”⁴² oraz w „Archiwach, Bibliotekach i Muzeach Kościelnych”⁴³. Nasi koledzy współpracowali także przy innych publikacjach⁴⁴, a wiele autorskich materiałów czeka na wydanie⁴⁵.

4. Prowadzenie praktyk studenckich i szkoleń dla nowo zatrudnionych pracowników, a także opieka nad stażystami.
5. Przez wiele lat Anna Korczyk i Halina Wolska oraz Katarzyna Wójtowicz prowadziły zajęcia w Studium Bibliotekarskim.
6. Udostępnianie zbiorów – wypożyczanie nowości pracownikom Biblioteki poprzez prowadzenie punktu wypożyczeń.
7. Aktywny udział pracowników działu w prowadzonych skontrach księgozbioru Biblioteki oraz innych czynnościach inwentaryzacyjnych, a także w pracach Komisji Selekcji Zbiorów.

W bieżącym roku mija 10 lat od rozpoczęcia pracy w systemie VTLS (od 2003 r. w systemie VIRTUA). Przez ten okres, ciągle szkoląc się, zdobywamy nowe umiejętności, niezbędne w zmieniających się zasadach komputerowego opracowania. W tym względzie nie można nauczyć się czegoś „na zapas” czy wykorzystywać raz zdobytą wiedzę. W opracowaniu komputerowym osiągnięto wysokie wyniki. Do bazy katalogu komputerowego wprowadzono ponad 96 tys. rekordów bibliograficznych. W ciągu najbliższych miesięcy prawdopodobnie zostanie przekroczona liczba 100 tys. rekordów bibliograficznych. Będzie to sukces zarówno osób obecnie pracujących w dziale, jak i tych, którzy rozpoczynali proces komputeryzacji opracowania zbiorów.

Przedstawiona powyżej charakterystyka pracy działu świadczy o tym, jak istotną rolę odgrywa w całym organizmie Biblioteki, jak ważną funkcję spełnia w realizacji zadań merytorycznych. Wysokie kwalifikacje i otwartość na nowe wyzwania powodują, że pracownicy działu są w grupie bibliotekarzy, którzy tworzą nową bibliotekę, z której zasobów i baz komputerowych mogą korzystać wszyscy posiadający dostęp do Internetu.

Pisząc historię działu, należy podkreślić rolę osób w nim pracujących, często z działem związanych przez kilkanaście czy kilkadziesiąt lat. Dla niektórych było to pierwsze i jedyne miejsce realizacji zawodowych

⁴⁰ Publikacje Anny Korczyk, Haliny Wolskiej, Anny Sulek, Joanny Kozińskiej-Chachaj,

⁴¹ Artykuły Anny Korczyk, Jolanty Dobryńczuk, Małgorzaty Pieczykolan.

⁴² Katarzyna Wójtowicz.

⁴³ J. Kozińska-Chachaj, *Zbiory starych księzek w bibliotekach parafialnych i klasztornych*.

⁴⁴ *Katalogowanie w języku hasel przedmiotowych KABA*, wyd. 2004, oprac. bibliografii Katarzyna Wójtowicz.

⁴⁵ A. Stałęga, *Bibliografia przedmiotowa WBP za lata 2001-2006*; A. Sitko, *Kajetan Kraszewski i jego biblioteka*.

zamierzeń. Na koniec zamieszczam, listę osób pracujących w dziale na przestrzeni 46 lat⁴⁶.

Stanisława Altman – od 1969 do 1983, zajmowała się wymianą druków zbędnych.

Ryszard Bania – od ? do 1986, opracowanie zbiorów naukowych, następnie kierownik oddziału katalogów.

Bożena Basińska – od 1992, opracowanie zbiorów filialnych (druki zwarte i zbiory dźwiękowe), opis egzemplarza i komputerowa ewidencja wpływów bieżących, opieka merytoryczna nad kartkowym katalogiem Biblioteki Głównej.

Barbara Bober – kierownik działu na początku lat pięćdziesiątych.

Aniela Bochnak – od ? do 1988, prowadziła ogólny rejestr przybytków, w Bibliotece zatrudniona od 1955, od 1988 r. na emeryturze.

Anna Bogucka – od 1992 do 1995, opracowanie zbiorów Biblioteki Głównej, ewidencja jednostkowa druków zwartych.

Gabriela Broda – etatowy pracownik działu w latach pięćdziesiątych.

Zbigniew Chmylko – lata osiemdziesiąte, opracowanie zbiorów Biblioteki Głównej, szczególnie księgozbiorów dawnych i obcojęzycznych.

Kazimiera Chodoń – od 1983 do 1986, ewidencja ubytków, prowadzenie księgi sumarycznej odzwierciedlającej strukturę ubytków.

Teresa Dąbrowska – od 1973 do 1983, zajmowała się opracowaniem zbiorów naukowych, w Bibliotece pracująca od 1969 r.

Helena Dobrowolska – od 1971 do 1997, prowadzenie księgi sumarycznej wg działów, ogólny rejestr przybytków, ewidencja ubytków Biblioteki Głównej oraz wykreślanie ubytkowanych pozycji z katalogu centralnego zbiorów filialnych, gromadzenie egzemplarza obowiązkowego.

Jolanta Dobryńczuk – nieprzerwanie od 1990, od 1996 r. pełni funkcję kierownika, kieruje całokształtem prac związanych z opracowaniem zbiorów: opracowanie zbiorów naukowych (bieżących i dawnych) i korekta rekordów bibliograficznych w systemie Virtua oraz w programie MAK, praca w Zespole Specjalistów Dziedziny ds. Gromadzenia Zbiorów, prowadzenie praktyk studenckich.

Maria Fodemska – pracująca w Bibliotece w latach 1950-1970; opracowanie zbiorów filialnych.

Ewa Gawarecka – od 1972 do 1983, opracowanie zbiorów naukowych i filialnych.

⁴⁶ Zestawienie sporządzono na podstawie teczek sprawozdań: Arch. WBP 02/99; Arch. WBP 02/99/A; Arch. WBP 02/99/2; Arch. WBP D 02/0226; Sprawozdania z pracy Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów za lata 1996, 1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003; Sprawozdania z pracy Działu Opracowania Zbiorów za lata 2004, 2005, 2006, 2007; Arch. WBP 01/69/D, Organizacja wewnętrzna WBP; Arch. WBP BE-50 Dział Sł. Pracow. Aktualny wykaz pracowników Biblioteki im. H Łopacińskiego lata: 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966, 1967, 1968, 1969, 1970, 1971, 1972, 1973, 1974, 1975; Arch. WBP Akta osobowe; Kordybacha, dz. cyt.; Kulik, dz. cyt. oraz informacje od osób pracujących w dziale.

Jadwiga Danuta Golec – od 1986 do 1996, opracowanie wpływów bieżących Centrali i księgozbioru Gimnazjum Lubelskiego, opracowanie filialne, oddział katalogów.

Małgorzata Goleniewska – w 1989, opracowanie księgozbiorów filialnych.

Helena Grudzińska – od 1996 do 2001, przydział książek do poszczególnych placówek filialnych oraz przygotowanie egzemplarza okazowego, gromadzenie regionalnego egzemplarza obowiązkowego, ewidencja ubytków Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej, opracowanie zbiorów dźwiękowych dla filii.

Mirosława Gwóźdź – od 1977 do 1983, samodzielne stanowisko egzemplarza obowiązkowego.

Irena Harhalowa – kierownik działu na początku 1948 r.

Maria Hys – z Biblioteką związana od 1961 r., opracowanie księgozbiorów filialnych, od września 1991 r. przeszła na wcześniejszą emeryturę.

Helena Jach – w latach 1954-1964 kierownik działu, opracowanie zbiorów naukowych, w Bibliotece zatrudniona od 1950 r.

Jolanta Jaroszevska – pracownik oddziału katalogów.

Anna Kordybacha – od 1964 do 2002, w latach 1975 -1996 kierownik działu, od 1996 do 2002 r. kierownik oddziału opracowania, koordynowanie prac w zakresie gromadzenia, uzupełniania i opracowania zbiorów, opracowanie zbiorów dawnych i nowych Biblioteki Głównej, komputerowe opracowanie formalne i rzeczowe oraz korekta rekordów bibliograficznych w programie MAK i VTLS, przewodnicząca Komisji Zakupu Materiałów Bibliotecznych, praca w Zespole Specjalistów Dziedziny ds. Gromadzenia Zbiorów oraz Komisji Selekcji Zbiorów, prowadzenie zajęć w Policealnym Studium Kształcenia Bibliotekarzy i praktyk studenckich, szkolenia z opracowania formalnego i rzeczowego dla bibliotekarzy bibliotek publicznych, szkolnych i fachowych.

Lucyna Kasińska – od 1951 do 1954.

Marzena Kowalczyk – od 1986 do 1989, pracownik oddziału katalogów, od 1987 r. kierownik tego oddziału.

Irena Kowalczyk – nieprzerwanie od 1996 r., opracowanie zbiorów dla filii i bibliotek terenowych, opracowanie księgozbioru Biblioteki Głównej – formalne i rzeczowe, korekta opracowania w komputerowym katalogu, kontrola prawidłowości haseł JHP KABA.

Mirosława Kowalik – w 1985 r.

Joanna Kozińska-Chachaj – nieprzerwanie od 2000 r., opracowanie formalne i rzeczowe księgozbiorów filii, opracowanie bieżących wpływów do Działu Przechowywania Zbiorów, od 2002 r. prace nad księgozbiorem Łopacińskiego.

Elżbieta Kurpińska – od 1996 do 2001, ewidencja sumaryczna wpływów WBP, opracowanie książek dla filii i placówek terenowych, gromadzenie księgozbioru Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej, praca w Komisji Selekcji Zbiorów i w Zespole Specjalistów Dziedziny ds. Gromadzenia Zbiorów.

Aleksandra Kwiatkowska – w 1983 r.

Bożena Lech-Jabłońska – od 1987 do 1989, czynności związane z gromadzeniem zbiorów, ewidencją wpływów, opracowaniem zbiorów filialnych.

Zofia Lis – kierownik Sekcji Czasopism dołączonej do działu w 1987 r., zajmowała się gromadzeniem, ewidencją i opracowaniem wydawnictw ciągłych.

Magdalena Łaska – od 2001 do 2002, egzemplarz obowiązkowy, gromadzenie książek do filii, opracowanie zbiorów dźwiękowych.

Elżbieta Maj – w Bibliotece od 1971 r., opracowanie zbiorów filialnych książkowych i dźwiękowych, przygotowywanie wykazów transportów książek, zestawień zbiorczych ilościowych i wartościowych.

Marek Marczewski – nieprzerwanie od 1984 r., opracowanie zbiorów filialnych, ewidencja druków zbędnych i dokumentacja związana z ich wymianą, przewodniczący Komisji Skontrum starodruków w Magazynie Głównym, opracowanie zbiorów naukowych (wpływ bieżący i księgozbiory historyczne), od 2000 r. opracowanie formalne i rzeczowe księgozbioru Łopacińskiego, prowadzenie praktyk studenckich.

M. Mazurek – od 1986 do ?

Maria Moroz – lata sześćdziesiąte, opracowanie bieżących wpływów do zbiorów Biblioteki Głównej, prowadzenie katalogów tych zbiorów.

Krystyna Mucha – w oddziale katalogów w 1987 r.

Małgorzata Pieczykolan – od 1993 do 2001, opracowanie formalne i rzeczowe zbiorów naukowych oraz korekta rekordów w buforze, opracowanie książek dla bibliotek terenowych, opieka merytoryczna nad katalogami kartkowymi Biblioteki Głównej.

Danuta Pietras – od 1967 do 1993, zastępca kierownika działu, katalogowanie i klasyfikacja wpływów bieżących Biblioteki Głównej, opracowanie księgozbiorów dawnych, prowadzenie szkoleń z zakresu ewidencji i opracowania zbiorów, prowadzenie praktyk studenckich.

Wanda Piotrowska – od 1955 r. kierownik Oddziału Gromadzenia, w latach 1964-1975 kierownik Działu Gromadzenia i Opracowania Zbiorów. Zajmowała się gromadzeniem zbiorów dla Biblioteki Głównej i filii.

Wanda Sajkiewicz – w Bibliotece od 1960 r., w dziale czynności merytoryczne i techniczne w zakresie gromadzenia zbiorów, opracowanie księgozbiorów filialnych.

Jadwiga Salamon – od 1984 do 1985, opracowanie zbiorów filialnych.

Artur Sitko – stażysta od maja do grudnia 2003, etatowy pracownik działu od kwietnia 2005, opracowanie w MAK-u, prowadzenie ewidencji jednostkowej druków zwartych, prowadzenie ewidencji ubytkowanych pozycji, opracowanie formalne i rzeczowe zbiorów naukowych, prowadzenie ewidencji jednostkowej druków zwartych, dokumentów elektronicznych i kaset VHS, opieka merytoryczna nad kartkowym katalogiem Biblioteki Głównej.

Irena Skotnicka – od 1989 do 1990, ewidencja wpływów i ubytków.

Aleksandra Stałęga – od marca 2002 r., opracowanie w programie MAK egzemplarza okazowego oraz książek dla bibliotek terenowych, opracowanie formalne i rzeczowe w VTLS zbiorów Biblioteki Głównej (druki

zwarte i dokumenty elektroniczne), ewidencja jednostkowa zbiorów.

Grażyna Stępień – od 1984 do 1996, opracowanie zbiorów filialnych i inne prace związane z przekazaniem książek, adiustacja i korekta wydawnictw własnych WBP oraz artykułów przygotowywanych do „Bibliotekarza Lubelskiego”.

Janina Strubińska – od 1985 do 1991, samodzielne stanowisko egzemplarza obowiązkowego, gromadzenie, opracowanie i udostępnianie, opracowanie tzw. „książki mówionej”.

Anna Sułek – nieprzerwanie od 1999 r., opracowanie zbiorów filialnych i egzemplarza okazowego w programie MAK, opracowanie księgozbiorów Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej w systemie VIRTUA, udzielanie konsultacji z zakresu opracowania przedmiotowego w jhp KABA.

Barbara Szpilarewicz – od 1988 do 2001, opracowanie zbiorów filialnych (druki zwarte i zbiory dźwiękowe), od 1988 r. w oddziale katalogów, opracowanie komputerowe w systemie VTLS, prowadzenie szkoleń wewnętrznych w zakresie opracowania komputerowego w MAK i VTLS.

Wanda Szwarec – w latach 1948-1951 kierownik działu, opracowanie zbiorów Biblioteki Głównej.

Paweł Wdowiak – od 2001 do 2004, czynności związane z gromadzeniem zbiorów.

Regina Wilk – od 1973 do 2000, opracowanie zbiorów filialnych (formalne i rzeczowe), dokumentacja książek przekazywanych filiom, merytoryczne kontakty z filiami, komputerowe opracowanie w MAK i VTLS, prowadzenie punktu wypożyczeń.

Halina Wolska – od 1971 do 1983, opracowanie zbiorów naukowych (w tym księgozbiorów dawnych), prowadzenie zajęć w Studium Bibliotekarskim.

Iwona Woźniak – w 2001 r., następnie od 2007 r., opracowanie formalne i rzeczowe księgozbiorów filialnych, opracowanie druków zwartych w programie MAK (egzemplarz okazowy) oraz w systemie VIRTUA (opracowanie zbiorów naukowych), prowadzenie punktu wypożyczeń.

Katarzyna Wójtowicz (obecnie Mikulska) – od 2000 do 2007, opracowanie filialne, opracowanie bieżących wpływów Biblioteki Głównej i Wypożyczalni Naukowej (formalne i rzeczowe), tworzenie słownictwa języka KABA i nadzór nad poprawnością tworzenia charakterystyk, prowadzenie zajęć w Studium Bibliotekarskim, prowadzenie praktyk studenckich w zakresie opracowania w jhp KABA.